

מספר פנימי:

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים: חברי הכנסת

פ/ _____/_____

הצעת חוק יסוד: שירות חובה למען המדינה

מטרה 1. מטרתו של חוק יסוד זה היא לעגן את חובת השירות למען המדינה כערך חוקתי, ולה凄יב את יתר רשוויות השלטון לפעול למען יישומה בהתאם להוראות חוק יסוד זה.

.2

בחוק יסוד זה –

הגדרות

"שירות" – מי ש משרת בשירות.

"השירות" – שירות לפי חוק יסוד זה.

"תושב בישראל" – אזרח ישראלי, או מי שניתן לו אשרת עליה, תעודה עליה או רישיון לישיבת קבוע.

.3

א) כל תושב בישראל חייב לשרת במסגרת השירות בהתאם להוראות חוק יסוד זה במשך תקופה שלא תפתחת מ – 24 חודשים בהגיעה לגיל 18 שנים, ובלבד שחלפו לפחות חודשיים מסיום חוק לימודיו התיכוניים.

חובת השירות

ב) כל מי שישים את שירותו לפי חוק יסוד זה חייב לשרת במסגרת השירות מעט לעת בהתאם לצו, אם נוצר צורך באחת מארגוני השירות לפי חוק יסוד זה להשלמת היקף כח האדם הנדרש לה, לרבות לשם הכשרה ושמירה על כשירות (להלן: "שירותים מלאים").

ג) הכנסת רשאית בחוק להאריך את תקופת השירות אם מצאה שהדבר מתחייב לשם הגשמה ייעדים חיוניים ודחופים, שלא ניתן להגשים במסגרת מצבת כח האדם המשרתת בשירות.

א) לשם יישום הוראות חוק יסוד זה, שאין מוקנות לכנסת, תקים הכנסת בחוק את מינהלת השירות.

ב) מינהלת השירות תהא אחראית על :

- (1) קריאה לשירות ולמבדקים מקדימים;
- (2) השימוש המשרתים באחת מסגרות השירות;
- (3) הכרה בעילויי דת ובמצטיינים כמשמעותם בחוק יסוד זה;
- (4) דחיתת שירות ומתן פטור בהתאם לסעיף 10 לחוק יסוד זה;
- (5) שילוב מתנדבים בשירות;
- (6) פיקוח על יישום חוק יסוד זה והחוקים שנקבעו מכוחו ואכיפתם;

(7) פיקוח על הגוף המנהלים את מסגרות השירות וקביעת מדיניות כוללת ביחס לשירות מושא חוק יסוד זה ובכלל זאת התאמת מסגרות השירות לשמרות תרבותם ודמותם של המשרתנים;

(8) תגמול המשרתנים ומסיממי השירות;

(9) כל תחום אחר שהכנסת תקבע בחוק.

ג) ראש מינהלת השירות ימונה על ידי ועדת בה יהיו חברים:

- (1) נשיא המדינה;
- (2) יו"ר ועדת חוץ וביטחונו;
- (3) ח"כ שנבחר על ידי חברי הכנסת מסייעות האופוזיציה;

(להלן: ועדת המינוי)

ד) מינהלת השירות תהא רשאית לקבל מעת מוסדות המדינה כל מידע הנדרש לה לשם ביצוע תפקידיה על פי חוק.

ה) מינהלת השירות תפעל בשיתוף פעולה עם מערכות החינוך בישראל לשם הטמעת ערכי השירות וחשיבותם.

ו) ראש מינהלת השירות באישור ועדת חוץ וביטחונו של הכנסת יהיה רשאי לכל שהתבקשה לכך על ידי שר הביטחון להאריך את תקופת השירות בתקופה, שלא תעלתה על 12 חודשים, אם מצאה שהדבר נדרש לשם שמירה על בטיחון המדינה או לשם אספקת שירותים חיוניים לציבור.

ז) לראש מינהלת השירות יוענקו בחוק סמכויות אכיפה ופיקוח לשם יישום חוק יסוד זה והחוקים מכוחו.

מינהלת

שירות

- א) השירות ימומש באחת או יותר מסדרות השירות הבאים :
- (1) שירות צבא הגנה לישראל;
 - (2) שירות אזרחי אחד או יותר מתחום הבאים : בטחון הפנים, רפואי, חקלאות, חינוך, רוחה, סייעוד, בניין ובכל תחום נוספים, שאינו כולל בסעיפים משנה (3) ו-(4), שתקבע הכנסתת בחוק, ובלבד שהוא הולם את ערכיו חוק יסוד זה ושירותו לטובתו חיוני לאוכלוסייה רחבה בישראל;
 - (3)מצוינות בתחום האמנות, המדעים המדוייקים או הרוחניים והספרט;
 - (4) לימוד תורה;
- ב) על אף האמור בסעיף 3א) לעיל לעניין המועד בו חייב כל תושב בישראל לשרת כאמור בחוק יסוד זה, מינהלת השירותים תקיים מסגרת שירות התנדבותית מקדימה לשירות לפי סעיף קטן (א), שתתמקד בחיזוק החברה בישראל או בשמירה על הזיקה לישראל בקשר קהילות יהודיות בחו"ל הארץ או בלימוד תורה, ובלבד שהמתנדבים יחלו בשירות לפי סעיף קטן (א) לא יותר מהגעתם לגיל 21 שנים ולכל הפחות לפחות התקופה הנזכרת בסעיף 3 לעיל.
5. חובת התיאכבות מי שיקרא לבודקי מيون לצרכי השירות או לשירות על ידי ראש מינהלת השירות יתייצב במקום ובעת שיקבע, ענה לדרישות המבוקדים או ימלא את שירותו במסגרת השירות אשר תקבע לו, לפי העניין.
6. השירותים בצבא הגנה לישראל
- א) לשירות צבא הגנה לישראל עדיפות על פני כל יתר מסדרות השירות ובין היתר לעניין מيون ובחירה המועדים לשירות, הקצתה משאים ותגמול המועדים. על אף האמור, צבא הגנה לישראל לא יבחר לשירות צבאי למי שמנהלת השירות מצאה אותו כמתאים ביותר למסלולים הקבועים בסעיפים 4א) ((3)-(4)), אלא באישור ראש מינהלת השירות.
 - ב) ראש מינהלת השירות לא ישם כח אדם לטובת מטרת שירות שאינה צבאית, אלא רק לאחר שسوفקו כל דרישות כח האדם של צבא הגנה לישראל בהיבט הכלומי והaicוטי.
 - ג) השמה לטובת שירות צבאי תבוצע באופן שיוויני ולא הבדל: מגדר, השקפת עולם, נטייה דתית או מקום מגורים.
 - ד) היקף המועדים לשירות במסגרת המצוינות ובמסגרת הלימוד התורני לא יעלה על סך של 2% מכלל המתגייסים בכל מחזור ג'יס ביחס לכל אחד מסלולים אלו.
 - ה) קריאה לשירות לטובת מסגרת המצוינות ובמסגרת הלימוד התורני תהא בהתאם לכללים שיקבעו על ידי ועדת לחבריה ימוני על ידי ועדת המינוי.

<p>7. מינהלת השירות תקבע מסלולי התנדבות לשירות למי שאינו מחויב בשירות חובה.</p> <p>8. בן העדה הערבית לא יחויב בשירות צבאי ללא הסכמתו.</p> <p>9. א) ראש מינהלת השירות רשאי לפטור אדם משירות מטעמים רפואיים או נפשיים או מלחמת היותו הורה או מטעמים הומניטריים חריגים, וכן לדוחות תחילת שירות מהטעמים שלעיל או לצרכי הקשרת המיעוד לשירות צבאי או אזרחי או לעניין השירות המקדים לפי סעיף 5(ב). ב) ראש מינהלת השירות רשאי לקבוע תנאי שירות מיוחדים למי שישנים טעמים סוציאו-אקונומיים חריגים המצדיקים זאת.</p> <p>10. א) כל המשרת לפיקוד סעיף 3(א) יהיה זכאי לתגמול שיקבע בחוק, בין היתר תנך התחשבות בשירות קרבוי כשירות המשמעותי ביותר ולעצימות השירות. ב) מי ששירות השירות לפיקוד סעיף 3(א) במשך יותר מ – 24 חודשים יהיה זכאי לתגמול נוסף שיקבע בחוק.</p> <p>ג) משרתי המילואים יהיו זכאים לתגמול שיקבע בחוק עבור שירותם תוך התחשבות בהשתכורותם.</p> <p>ד) הכנסת תקבע בחוק סל התרופות יהודי למשרתי מילואים ולמי שמעסיק משרתי מילואים, וכן הקלות והגנות לנוכח תקופת שירות המילואים, ובין היתר לעניין הנושאים הבאים :</p> <p>(1) חסינות מתביעות נזקין כתוצאה מאירוע מילוי חובה, שאינה נובעת מהשירות, בשל שהותו של אדם בשירות המילואים ;</p> <p>(2) דחיהית מועדי משפט ;</p> <p>(3) דחיהית מועדי תשלום חובה ;</p> <p>(4) פיטורים מעבודה וbijtol USEKOT ;</p> <p>(5) תמיכה במשפחות משרתי המילואים.</p>	<p>התנדבות לשירות</p> <p>חובת שירות צבאי של בני העדה הערבית</p> <p>פטור משירות, דחיה והקלות</p> <p>תגמול</p>
---	--

א) אדם שהפר את חובותיו לשרת שירות מלא לפי חוק יסוד זה, ולא השלימו, יחולו ההוראות הבאות עליו ועל כל תאגיד שבסיליטו או בשליטת חבר בני אדם שרובם הפרו את חובותיהם כאמור, עליהם הוא נמה:

(1) לא יהיה זכאי לכל הטבה כלכלית מטעם המדינה או רשות מקומית לרבות על פי חוק, אלא אם היא נובעת מפאת מצבו הבריאותי ובכלל זאת: תמייכות כספיות, הנחות על תשומי חובה, השתתפות בתשלומים, קבלת או רכישת מוצרים, כסים או שירותים מזולים.

(2) לא יקבל רישיון לנשק.

(3) לא יהיה זכאי לכל העדפה מתקנת המוענקת על ידי המדינה או רשות מקומית;

(4) לא תעסיקו המדינה או רשות מקומית או חברת ממשלתית או חברה בשליטת רשות מקומית;

(5) לא יהיה זכאי להשתתף בתוכניות לדירות מזול של רשות מושיות המדינה.

(6) לא יהיה רשאי להתקשרות בסכם מסחרי עם המדינה, חברת ממשלה או רשות מקומית או חברת בשליטת רשות מקומית.

(7) הפרת חובתו כאמור תהא עילה מספקת שלא קיבלו לעובדה או לפניו מעובודה ועילה מספקת ביד המדינה, רשות מקומית וחברה ממשלתית לבטל הסכם מסחרי עימו.

(8) לא ימונה לדירקטור בחברה ציבורית ולא יהיה בעל שליטה בה;

ב) הוראות תת סעיפים קטנים (א)(1), (א)(3), (א)(6) ו-(א)(7) יחולו על כל תאגיד התורם בפועלות להפרת חובת השירות לפי חוק יסוד זה.

ג) תשלל כל תמיicha ממשלה ישירה או עקיפה במוסד חינוך שלמעלה מ- 10% מתלמידיו או מבוגריו החל מכניסתו לtook של חוק יסוד זה הפרו את חובת השירות לפי חוק יסוד זה במהלך השנה שקדמה למתן התמיicha, ויאסר על מוסד חינוך המצויב במצב זה לקבל כל תרומה; "תרומה" לעניין סעיף קטן זה פירושה: בכash או בשווה כASH, במישרין או בעקיפין, בארץ או בחו"ל בארץ, בזרים או בהתחייבות מכל סוג.

<p>א) חוק יסוד זה יכנס לתוקפו 12 חודשים לאחר אישורו, למעט סעיף 6 (א) שיכנס לתוקפו עם אישור חוק יסוד זה.</p> <p>ב) עד לכיניסתו לתוקף של חוק זה יקרא פוקד לפי חוק שירותים בטחון [נוסח משולב], תשמ"ו-1986 לשירות צבאי את מלאה היקף הנדרש של מיעדים לשירות בטחון על מנת להשלים את מלאה היקף כח האדם הנדרש לכוחות הסדיירים של צבא הגנה לישראל.</p>	<p>12. תוקף</p>
<p>א) הכנסת תוקף שישה חודשים מיום אישורו של חוק יסוד זה תחוקק חוקים לשם ישומו המלא של חוק יסוד זה בין על דרך תיקון החוקים קיימים ובין על דרך חקיקת חוקים חדשים.</p> <p>ב) חוקים אלו יכנסו לתוקף לא יאוחר מעבורו 12 חודשים מיום אישורו של חוק יסוד זה.</p> <p>ג) לשם מיימוש סעיפים קטנים (א) – (ב) הכנסת תקים ועדת כניסה חדשה שתתמוך בפועלتها עד להשלמת חקיקה זו.</p> <p>ד) לא עמדה הכנסת בחובתה לפי סעיף קטן (א), יפורשו כל החוקים כך שייהלמו את הוראות חוק יסוד זה, ויבוטל כל חוק הסותר את הוראות חוק יסוד זה.</p> <p>חוק יסוד זה לא יבוטל או יתוקן אלא ברוב של 80 חברי הכנסת.</p>	<p>13. חוות חקיקת חוקים</p>
<p>רעיון</p>	<p>.14. רעיון</p>

מספר פנימי:

דברי הסבר

מדינת ישראל הינה התגלמות הנס בעולם המעשה. נס שבא לידי ביטוי בתקומתו של עם מותך שבר גדור. עם שלקח את גורלו בידו והיה מעם נרדף לעם ריבון בمولתו ההיסטורית, המקיים חייו רוח וחומר מושגים.

בבוקרו של חג שמחת תורה תשפ"ד ה- 7.10.23 מדינת ישראל התעוררה למציאות גלוית. בתוך גבולותיה התחוללו פרעות שלא העלינו בדמיונו כי נשוב לראותם. הדבר משמש לנו כתזכורת כי בית בטווח לעם היהודי בארץ ישראל – איןנו דבר מובן מאליו, והוא נקנה במעשה ובהקרבה.

ושוב, גם העם היהודי להגן על נפשו אל מול אויביו והשיב מלחמה. התיציבו לוחמים בסדיר ובAMILIAS, מתנדבים מכל חלקי העם בכל התחומיים, אל מול האויב, על מנת להביסו במלחמה קיום זו, תוך תשלום כבד בחים, בגוף, בנפש ובמשפחה - זהה הగשמה הישראלית בעת הזו.

יחד עם זאת, לא כל חלקו העם נטל חלק במערכות זו. הפער בין אלו המתגיגיסים ומרקיבים מעצםם בעולם המציאות והמעשה לבין אלו שנמנעים מכך בין מסיבות אידיאולוגיות ובין מלחמת אוניות, איןנו מתקבל על הדעת וחומר תחת יסודות קיומה של המדינה.

במהלך העשורים האחרונים פער זה הולך ומתרחב בעוד הצורך להגן על המדינה ולתרום לקהילה הולך וגדל.

בஸירנו את مدى הצבא ובשתי פנינו מאבק השירות בדרכנו לכונן חברות טובות יותר, אנו נדרשים לתקן את טעויות העבר ולהפיק את הלוך מהמשבר הגדול כדי להעלות את המדינה חזרה על פסי הערכים, שייצרו את נס העבר ושיצרו את נס העתיד.

ערך הנtinyה לזרמת הוא הבסיס לקיומה של החברה הישראלית, והוא מתרגם בראש ובראשונה בסיוו למדינה כארגון שיעודו שירות הציבור. הנtinyה מתעצבת בהתאם לצרכי השעה, ולפיכך בעידן הנוכחי לשירות הצבאי הבכורה, ולאחריו השירותים האזרחיים מציל הרים, והשירותים החברתיים לשם התמייה בנצרך, כאמור התורה: "לא-תְּرַא אֶת-חִמּוֹר אֲחִיךָ אֶזְרֹא, נְפָלִים בַּדָּרָךְ, וְהַתְּعַלְּמֵת, מְהֵם: קָקָם תְּקִים, עַמּוֹ, (דברים, כב, ד).

ונtinyה זו צריכה לחול על הכל, בשינויו, ללא הבדל אמונה, מגדר או מוצא. החובה לקיום המדינה והחברה מוטלת על כל יחיד, ואין אדם רשאי לומר פטור הנני, שאחרת הנטלה על זולתו רק ילך ויגבר, הריקמה אשר מחברת ביןנו תלך ותפרם, ולא יהיו בסופה של יום הכוחות להמשיך את קיומה של המדינה.

לפיכך, מוצע כי הכנסת בתורת היotta אף האסיפה המכוננת תקבע בחוק יסוד את חובת השירות למדינה כחובה חוקתית המוטלת על הפרט ועל מוסדות המדינה.

חוק היסוד המוצע קובע את העקרונות לפיהם על הכנסת כרשות המחוקקת לקומס חוקים חדשים ולתקן את הקיימים לשם יישום החובות הקבועות בחוק היסוד ואת האמצעים שנקבעו בו.

העקרון הראשי בחוק היסוד קובע בסעיף 3(א) לפיו כל תושב ישראל מחויב בשירות למען המדינה במשך 24 חודשים בגיל 18 שנים. חיוני הוא שמרבית האוכלוסייה הישראלית יקדים את אותה תקופה מחייבי למען השירות, שכן זו התקופה האידיאלית לשם הכשרה גופנית לשירות הצבאי וזזו המתאימה לשירות ממושך מוחוץ למסגרת המשפחה, לעול הפרנסה ולקידום האישי.

סעיף 3 (ב) – מעגן את החובה לשרת שירות מילואים בהתאם לצורכי העיתוי ולשם הכשרה ושמירה על כשירות.

סעיף 3 (ג) עוסק בהארכת תקופת השירות מעבר ל-12 חודשים כמפורט בהמשך בסעיף 4(ו) אשר תהא מחויבת בחקירה של הכנסת ואף זו רק לשם הגשת צורך ביטחוני מובהק.

סעיף 4 מכונן את מינימלט השירות למען המדינה. מינימלט זו תהא אחראית על: הגיוס לצה"ל ועל ההשמה במסגרות השירות השונות המרכיבות את השירות לפי חוק היסוד, הקמת מסגרות השירות, הפיקוח על הגופים שיפעלו בפועל את מסגרות השירות, תגמול המשרתים ועוד. הכנסת תחוקק חוק הפורט לפרטות את מכלול הסמכויות שיוקנו למינימלט בהתאם לראשי הפרקים המנויים בסעיף 4 הנדו. ראש המינימלט אשר ימנה את עובדי המינימלט וינחה את פעולתה יבחר על ידי ועדת ציבורית המורכבת מנשיאות המדינה, שר הבטחון ונציג אחד מסיעות האופוזיציה וזאת על מנת להעניק לו משנה עצמאות ויכולת לעמוד בפני לחצים ושיקולים פוליטיים.

סעיף 4(א) נועד לאפשר הארכה מוגבלת של תקופת השירותים ללא צורך בחקיקה יעודית.

ראש המינהלת יהיה אחראי על אכיפת החוקה הנוגעת לשירותים ועל הכנסת לחוק חוקה שתקנה לו סמכויות אכיפה מינימליות אפקטיביות.

בהתאם לסעיף 5 השירות לפי חוק היסוד יוגש באמצעות 4 ארבע מסגרות שירות: שירות צבאי בצה"ל, שירות אזרחי במגון תחומיים, שירות מצוינות ושירות לימוד תורה.

המצוינות במדעים, באמנות ובספורט נועד לאפשר לתושבי ישראל אשר הם בעלי כישורים ייחודיים שהפסקת העיסוק בהם לתקופת השירות הקבועה בחוק עלולה לפגוע משמעותית בהתפתחותם המקצועי או כאלה שיש בהמשך פיתוח כשרונות היהודי כדי לתורם תרומה משמעותית למדינה, יציגו או החבורה בישראל להמשך ולפתח ולהגיעו להישגים בתחום כישרונות היהודי. ולפיכך, חוק היסוד שומר על נושאי הדגל העתידיים של תחומיים אלו.

לימוד התורה נועד להכير בכך שמדינת ישראל היא מדינתו של העם היהודי - עם התנ"ך, אשר המסורת היהודית ולימוד התורה שמרו על זהותו וקיומו במשך אלפי שנים, והיו עמודי יסוד בתפישתו המוסרית. ולפיכך, המדינה רואה חשיבות והכרה במסלול שיתמוך וייעוד תושבי ישראל שהוכחו את מסירותם ללימוד התורה.

כאמור בסעיף 5(ב) החוק מאפשר מסגרת שירות התנדבותית מקדימה לשירות החובה בת 24 חודשים לפי סעיף 3(א) שתכנית דומות לאלו המתקיים כיים במסגרת "שנת שירות", מכינות קדם צבאיות, ישיבות הסדר וישיבות גבוחות. להבדיל מהמצב הנוכחי יתאפשר פיקוח של המינהלת על מסגרת זו, כאשר לא ניתן יהיה להתחילה את השירות באחד מסלולי השירות הקבועים בסעיף 5(א) לאחר הגעה לגיל 21 שנים.

לפי סעיף 6 ראש המינהלת יזמין את המיעדים לגיוס לתחביבי מيون ובבוא הזמן לשירות עצמו. לצבא ההגנה לישראל האמון על ביטחון המדינה קיימת עדיפות מובנית אל מול יתר המסלולים. יחד עם זאת, ככל שבמסגרת המינויים ימצא כי תושב ישראל מותאים לאחד המסלולים הקבועים בסעיפים 4(א)-(3)-(4), אזי גיוסו לשירות צבאי יהיה כפוף לאישור ראש מנהלת השירות. הדבר נובע מתוך רצון להימנע מגיוס של בעל כישرون יהודי לשירות צבאי שאין הכרח שדוקא הוא יאריש אותו, כגון לומד תורה מוחנן ומוסר או ננו מוחנן ומוסר שיגשים לתפקיד אותו יכולם למלא רבים אחרים, מבלי שהדבר יפגע בצרכי צה"ל.

סעיף 7 מעניק מעמד בכורה לשירות בצה"ל. לא יגוייסו מיעדים לשירות למסגרות האחרות אלא לאחר שצרכי כח האדם של צה"ל מוצוו חן בהיבט הכלכלי וחן בהיבט האיכותי. הקריאה לשירות צבאי תבוצע באופן שיוינו לפי התאמת תכונות המיעדים לשירות בצה"ל ולא ילכו בחשבון שיקולים לצורך העניין של מגדר, אידיאולוגיה, השתייכות דתית או מקום מגורים.

לאור מעמד הבכורה של הצבאי ולאחריו של השירות האזרחי מסגרות המצויינות ולימוד התורה יוגבלו כל אחת ל – 2 מס' כל מחזור גיוס. השמה במסלולים אלו תבוצע בהתאם לכללים שיקבעו על ידי ועדת שתמונה על ידי אותה ועדת שמינתה את ראש מינהלת הגיוס.

המינהלת בהתאם לסעיף 8 תקבע אפשרות להתקנות לשירות למי שפטור משירות או שחובה השירות לא חלה עליו למשל מפני המבוגר.

סעיף 9 - חוק היסוד אינו משנה את המצב הקיימים לפיו בני העדה הערבית אינם מחויבים לשירות צבאי אם אינם בוחרים בזאת, אולם הם יהיו מחויבים לשרת באחת ממסגרות השירות האחרות.

סעיף 10 - ראש המנהלת רשאי לפטור משירות מי שאינו מתאים לשירות מבחינה גופנית או נפשית. ראש המנהלת רשאי אף לפטור משירות מי שהוא או מי שיש לו טעם הומניטריים חריגים שמצוירים מתוך פטור משירות—יודגש שמדובר בסמכות שבشكול דעת ולא בכל מקרה ניתן פטור במצב זה.

סעיף 11 - התגמול בגין השירות בחובה ובמלואים הוא עקרון יסודי. התגמול יהיה דיפרנציאלי לפי מאפייני השירות תוך עדיפות לשירותים קרובים. ככל שתקופת השירות המקורית בחוק תוארך יזכה המשרת בתגמול ייחודי נוסף. הכנסתת תחוקק חוק שנועד לתמוך כלכלית במשרתים המילואים ובמי שעסיק משרתי מילואים ונפגע עקב גיסום. בין היתר חוק זה יקבע חסינות מתביעות נזקין כלפי חיילי מילואים שמפארת שירות המילואים שלהם לא יכול לעמוד בחובותיהם הנזקיות והחוויות, יתאפשר להם לדוחות מועדי משפט ותשומי מיסים, הם יוננו כראוי מפני פיטורים וביטולים של עסקות שהםצד להן. כמו כן, משפחות משרתי המילואים יזכו לתמיכה ממשמעותית, שאינה קיימת ביום, שתביה בחשבו גם את אבדן פוטנציאל ההתפתחות והצמיחה האישית והפיננסית עקב שירות המילואים.

סעיף 12 – תושב ישראל שלא ישרת בהתאם להוראות חוק יסוד זה יותר על מגוון זכויות והטבות אזרחיות המקנות לאזרחי המדינה המשרתים, ובכלל זה תאגידים בשליטתו ותאגידים בשליטת חבר בני אדם שרובם הפכו את חובותיהם לפי חוק היסוד. אלו לא יזכו לכל הטבה או הקלה מטעם המדינה והשלטון המוניציפלי, אלא אם ההטבות נובעות ממצבו הכלכלי הרעוע של המפר. כך אף לגבי העדפות מתקנות מטעם המדינה למשל בתחום הלימודים האקדמיים. מפר לא יועסק על ידי המדינה, השלטון המקומי ותאגידיהם ולא יוכל להתחש עימה בהסכם מסחרי. כל גורם יהיה רשאי לפרט מפר מפאת حياته כזה, וכן המדינה והשלטון המקומי על תאגידיהם יוכלו לבטל הסכם מסחרי עימם. חלק מההוראות סעיף 12 (א) יחול על כל תאגיד התורם במעשו להפרת חוק זה לדוגמא מוסדות צדקה הפעלים לסייע כלכלית למפרים או להתחמק ממילוי חובותיהם.

לפי סעיף 12 (ג) המדינה במישרין או בעקיפין לא תתמוך במוסד על תיכוני שלמעלה מ – 10% מתלמידיו הינם מפרים, ויאסר על מוסדות אלו לגייס תרומות.

בהתאם לסעיף 13 לחוק היסוד הוא יכנס לתוקפו תוך שנה מיום אישורו למעט העקרון שבסעיף 7(ג) שיחולו מעת אישור החוק וענינו שיופיעו בಗויס לצה"ל. כמו כן, עם אישור החוק תחוליב מערכת הבטחון לגייס את כל מכסת כח האדים הנדרשת לצבא הסדר.

마חר שלשם יישום חוק היסוד יש צורך בחקיקה עניפה של חוקים "רגילים", מחייבת הכנסת להשלים חקיקה זו תוך שישה חודשים מיום אישור החוק – דבר שחייב הקמת ועדת הכנסת מיוחדת לעניין זה. לא עמדה הכנסת ביעד זה, יפורשו כל החוקים התקיימים באופן הכלול את האמור בחוק יסוד זה, ויבוטלו חוקים אשר סותרים את האמור בחוק יסוד זה.

חוק היסוד ישוריין כך שלא ניתן לבטלו או לשנותו אלא ברוב של 80 חברי הכנסת.